

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมด้านการจัดการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่นโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมด้านการประหยัดในการดำรงชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาค่านิยมด้านการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งมีรูปแบบในการศึกษาเป็นการวิจัย ในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้โดยสร้างเครื่องมือใน สอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ในเชิงปริมาณ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม , ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีประหยัดในการดำรงชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง , ตอนที่ 3 สันทนากลุ่มย่อย และ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกถึง ลักษณะค่านิยมด้านการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ กับตัวแทน เจ้าหน้าที่รัฐ ตัวแทนครัวเรือน และผู้ประกอบการ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งจากผลการศึกษาได้สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมด้านการจัดการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่นโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คนได้ข้อสรุปการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 120 คน เป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 70.8 และเพศชาย ร้อยละ 29.2 มีอายุอยู่ในช่วง 46-55 ปีขึ้นไป ร้อยละ 45.84 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 36.67 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 50.83 แลรายได้ 9,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 31.7

2. ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เกี่ยวกับวิถีประหยัดในการดำรงชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าในด้านวิถีประหยัดในการดำรงชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั้น โดยภาพรวมมีวิถีประหยัดในการดำรงชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 28.60 และไม่มีการประหยัดในการดำรงชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 71.40 เมื่อพิจารณา ราย ประเด็น พบว่า ครัวเรือนมีการหิบบัณฑิตในการจัดงานประเพณีจาก วัด และ ส่วนกลางของหมู่บ้าน มากที่สุด ร้อยละ 78 และไม่มีการหิบบัณฑิตในการจัดงานประเพณีจาก วัด และ ส่วนกลางของหมู่บ้าน ร้อยละ 22 รองลงมาคือ มีการนำพืชสมุนไพรมาผลิตเป็นยาพื้นบ้าน

ใช้เอง ร้อยละ 41 และไม่มีการนำพืชสมุนไพรมาผลิตเป็นยาพื้นบ้านใช้เอง ร้อยละ 59 และครัวเรือน มีการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อใช้บริโภค ร้อยละ 33 ครัวเรือนไม่มีการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อใช้บริโภค ร้อยละ 67 และ ครัวเรือนมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้บริโภค ร้อยละ 28 ครัวเรือนไม่มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้บริโภค ร้อยละ 72 และชุมชนมีการลงแขกช่วยเหลือในการจัดงานและประเพณีของชุมชน ร้อยละ 27 ชุมชนไม่มีการลงแขกช่วยเหลือในการจัดงานและประเพณีของชุมชน ร้อยละ 73 และครัวเรือนนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดงานประเพณีเพื่อลดค่าใช้จ่าย ร้อยละ 25 ครัวเรือนไม่นำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดงานประเพณีเพื่อลดค่าใช้จ่าย ร้อยละ 75 และครัวเรือนมีการผลิตอุปกรณ์ในการประกอบพิธีกรรมตามประเพณี ร้อยละ 20 ครัวเรือนไม่มีการผลิตอุปกรณ์ในการประกอบพิธีกรรมตามประเพณี ร้อยละ 80 และ ครัวเรือนมีการผลิตน้ำยาล้างจาน และแชมพูใช้เอง ร้อยละ 15 ครัวเรือนไม่มีการผลิตน้ำยาล้างจาน และแชมพูใช้เอง ร้อยละ 85 และ ครัวเรือนมีการประหยัดน้ำประปา ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 11 ครัวเรือนไม่มีการประหยัดน้ำประปา ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง ร้อยละ 89 และ ครัวเรือนมีการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในการใช้จ่ายจัดกิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่น ร้อยละ 8 ครัวเรือนไม่มีการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในการใช้จ่ายจัดกิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่น ร้อยละ 92 ตามลำดับ

3. ค่านิยมด้านการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน คนในชุมชน บ้านลาดใหญ่หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 8 พบว่าลักษณะค่านิยมด้านการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ ประเพณีงานแต่นั้น จะต้องเริ่มก่อนวันกำหนดแต่จริงที่บ้านหญิงโดยกำหนด “วันมือเต้า” เป็นวันเตรียมสิ่งของถัดไปอีกวันหนึ่งเป็น “วันมือโสม” บางแห่งเรียก “มือสุกดิบ” วันนี้ญาติพี่น้องจะมาพร้อมกันและช่วยกันเตรียมงานโดยในตอนเย็นมีพระสงฆ์มาทำพิธีสวดมนต์ มีการฟิงเทศน์ร่วมกันทั้งเจ้าบ่าว และเจ้าสาวเพื่อนำหลักธรรมไปปฏิบัติในการครองเรือนกัน เข้าวันรุ่งขึ้นเป็นวันแต่งงาน ในส่วนของอาหารการกินในงานแต่นั้นก็ส่วนมากจะซื้อจากตลาดสด เช่น เนื้อสัตว์ ผักสด รวมทั้งเครื่องปรุงต่างๆ ในส่วนเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น หม้อ กะทะ ถังแก๊ส ถ้วยชาม และแก้วน้ำ จะเป็นการยืมจากวัดหรือส่วนกลาง หากเป็นการจัดงานแบบสมัยนิยมก็จะเป็นการจัดแบบโต๊ะจีนคือจ้างมาทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่าง บ้านลาดใหญ่หมู่ 3 และหมู่ 8 ให้ความสำคัญการประหยัดในการจัดงานประเพณีตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทางด้านเกษตรเช่นทำนาทำสวน มีการเลี้ยงเป็ดไว้กินไข่ เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงปลา ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำอาหารกินเองและกินพออิ่มหรือกินตามที่มีอยู่ และมีอาชีพเสริมโดยการรวมกลุ่มสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาใช้และจำหน่ายในชุมชน เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มอาหารแปรรูป (ส้มปลา,ขนมเคอร์รี่ บับ,มะพร้าวแก้ว) และกลุ่มทำหมวกในงานประเพณีต่างๆนั้นไม่ควรมีเหล่าในงาน ไม่ควรมีมหรสพ แต่อาจมีรางวัลชาวบ้านแทน ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมาช่วยงานด้วยใจโดยไม่ประสงค์รับค่าจ้างและไม่ปล่อยให้เจ้าภาพเหนื่อยคนเดียว เช่น งานศพหลังจากเผาศพแล้วไม่เกินสามวันให้กระดูกเข้าอัฐิเลยจะไม่นำมาทำบุญใหญ่อีก งานบวชจะช่วยงานในตอนเช้าช่วงเย็นก็บวชเลย งานแต่งงานมีโต๊ะจีนบ้างแต่ไม่

ควรเยอะ การแห่เทียนควรใช้เทียนต้นเดิมไม่ต้องหล่อใหม่ให้เสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลา อุปกรณ์
ประดับรถแห่ควรยืมผ้าขาวม้าจากหลายๆครัวเรือนมาผูกประดับเพื่อลดค่าใช้จ่าย ถ้ามีการใช้จ่ายควร
ซื้อของในชุมชนเพื่อเป็นการอุดหนุนชุมชน

จากการสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน คนในชุมชน บ้าน
ลาดน้อยหมู่ที่ 2 และบ้านหนองแวงหมู่ที่ 9 พบว่าลักษณะค่านิยมด้านการประหยัดในการจัดงาน
ประเพณีในท้องถิ่นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั้นชาวบ้านทั้งสองหมู่บ้านมีแนวคิดที่
คล้ายคลึงกันในส่วน การลดค่าใช้จ่าย การเพิ่มรายได้ และการออม โดยในแต่ละครั้งในการจัดงานพิธี
ต่างๆ ควรจะลดค่าใช้จ่ายในส่วนเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ และอุปกรณ์ที่สามารถหีบยืมได้ เช่น เต็นท์
โต๊ะ เก้าอี้ ตลอดจนถ้วยชามต่างๆ ในส่วนของวัสดุที่นำมาจัดงานเช่น ผักสด และเนื้อสัตว์ ก็ให้ซื้อจาก
คนในท้องถิ่นโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางก็จะช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้มาก ในส่วนของมหรสพนั้น
ไม่จำเป็นต้องมีเป็นดีที่สุด โดยในท้องถิ่นหมู่ 2 และหมู่ 9 นั้นจะมีการนำวัสดุในการประกอบอาหารมา
ช่วยเหลือกันอีกทั้งมีการลงแรงช่วยกันในการจัดสถานที่ในการประกอบพิธีในแต่ละครั้งอีกด้วย

แต่ในปัจจุบันการช่วยเหลือของสังคมแบบเดิมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเนื่องจากในการ
จัดงานประเพณีในแต่ละครั้งนั้นจะใช้การจ้างและการเช่าสิ่งของมาจัดพิธีเพื่อความสะดวกและความ
รวดเร็วในการจัดงานพิธีนั้นๆ เช่น การจ้างโต๊ะจีนแทนการทำอาหารเลี้ยงแขกเอง การเช่าโต๊ะเต็นท์
อุปกรณ์แทนการหีบยืม เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนา ค่านิยมด้านการด้านการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่น
โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย พบว่า ลักษณะค่านิยม
ด้านการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งชาวบ้าน
ส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรเช่นทำนาทำสวน มีการเลี้ยงเป็ดไว้กินไข่ เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยง
ปลาชาวบ้านส่วนใหญ่ทำอาหารกินเองและกินพออิ่มหรือกินตามที่มีอยู่ และมีอาชีพเสริมโดยการ
รวมกลุ่มสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาใช้และจำหน่ายในชุมชน เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มอาหารแปรรูป (ส้มปลา,
ขนมเคอร์รี่, มะพร้าวแก้ว) และกลุ่มทำหมวกซึ่งสอดคล้องกับ สุเมธ ตันติเวชกุล (2543) ได้อธิบาย
ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ
ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดในการเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่
ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของและเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล คือ ความสามารถ
ในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ตามอัตภาพ และใน
งานประเพณีต่าง ๆ นั้นไม่ควรมีเหล้าในงาน ไม่ควรมีมหรสพ แต่อาจมีรำวงชาวบ้านแทน ชาวบ้านส่วน
ใหญ่จะมาช่วยงานด้วยใจโดยไม่ประสงค์รับค่าจ้างและไม่ปล่อยให้เจ้าภาพเหนื่อยคนเดียว เช่น งานศพ
หลังจากเผาศพแล้วไม่เกินสามวันให้กระดุกเข้าอัฐิเลยจะไม่นำมาทำบุญใหญ่อีก งานบวชจะช่วยงานใน
ตอนเช้าช่วงเย็นก็บวชเลย งานแต่งงานมีโต๊ะจีนบ้างแต่ไม่ควรเยอะ การแห่เทียนควรใช้เทียนต้นเดิมไม่
ต้องหล่อใหม่ให้เสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลา อุปกรณ์ประดับรถแห่ควรยืมผ้าขาวม้าจากหลายๆครัวเรือน

มาผูกประดับเพื่อลดค่าใช้จ่าย ถ้ามีการใช้จ่ายควรซื้อของในชุมชนเพื่อเป็นการอุดหนุนชุมชน สอดคล้องตามที่ บุญเสริม บุญเจริญผล (2544 , หน้า 37-46) กล่าวคือ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการ ดำเนินการเลี้ยงชีวิตแบบรู้จักพอ ด้วยการพยายามผลิตสินค้าขึ้นมาเองให้เพียงพอกับคนในครอบครัว กินและใช้ หากผลิตได้เหลือกินเหลือใช้จึงขาย หากผลิตได้ไม่พอต้องซื้อบ้าง มิได้มุ่งผลิตเพื่อขายอย่าง เดียวโดยไม่นำมาบริโภคด้วย นอกจากนี้การผลิตและการบริโภคต้องอยู่ในหลักของความพอดี รู้จักพอ ในการผลิตและการบริโภค

สำหรับแนวทางการพัฒนาค่านิยมด้านการจัดการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่น โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมท้องถิ่นในปัจจุบันนั้นต้องอาศัย ความเข้าใจ และบริบทดั้งเดิมของประเพณีท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาเพื่อที่จะปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามวัตถุประสงค์ของท้องถิ่นนั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการวิจัย ได้รวบรวมแนวคิดข้อเสนอแนะค่านิยม ด้านการด้านการประหยัดในการจัดงานประเพณีในท้องถิ่นโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของการประหยัดในการจัด ประเพณีท้องถิ่น ดังนี้

1. ในการเตรียมงานประเพณีต่างๆ เช่น งานบวช งานแต่ง หรืองานบุญ นั้นอุปกรณ์ที่สามารถ หยิบยืมจาก วัด หรือ ส่วนกลางของหมู่บ้านโดยไม่ต้องเช่าควรหยิบยืมมาใช้
2. ในการจัดเตรียมอาหารเลี้ยงแขก ที่มาร่วมในงานนั้นควรใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย
3. ในส่วนอุปกรณ์ประกอบพิธีกรรม นั้นควรประดิษฐ์เองโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากผู้เฒ่าผู้ แก่ที่มาช่วยแรงในงาน และวัสดุตามธรรมชาติที่มีอยู่
4. ในการจัดเตรียมสถานที่ เพื่อความประหยัดควรใช้ลักษณะของการขอแรง ลงแขกช่วยงาน